

Läroplan

**BEHÖRIGHETSGIVANDE UTBILDNING
INOM FÖRETAGSHÄLSOVÅRD (15 SP)**

Innehåll

1. Bakgrund	3
2. Utbildningens pedagogiska utgångspunkter	4
3. Utbildningens målsättning	5
4. Utbildningens struktur och genomförande	5

Den behörighetsgivande utbildningen inom företagshälsovård ger i enlighet med statsrådets förordning (708/2013) den kompetens som förordningen förutsätter av de läkare vilka arbetar mindre än 20 h/vecka inom företagshälsovården samt hälsovårdare, fysioterapeuter och psykologer. Utbildningens kompetenskrav och innehållsteman bygger på den centrala lagstiftningen gällande företagshälsovård och god företagshälsovårdspraxis.

1. Bakgrund

Förändringarna i arbetslivet utmanar en vidareutveckling av företagshälsovården. Det kräver en förmåga att identifiera och behärska både nya och mer traditionella risker för hälsan av de som verkar i arbetslivet. Arbetslivet präglas av brådska, osäkerhet, utökade kunskapskrav, kontinuerlig tillgänglighet, korta arbetsförhållanden, kognitiv belastning och att klara av fler uppgifter samtidigt. Arbetsplatserna och företagshälsovården behöver både kunskap och aktiva åtgärder för att påverka de faktorer som ligger bakom sjukfrånvaron på grund av problem med stöd- och rörelseapparaten samt den mental hälsan. Förändringarna inom arbetslivet skönjs också på det sättet att medvetenheten om personalens välbefinnande i arbetet i relation till produktiviteten lyfts fram och arbetsplatserna erbjuder sin personal möjligheter att värna om sitt välbefinnande. Lösningar som teknologin, robotiken och informationsteknologin bidrar med har underlättat arbetslivet.

Företagshälsovårdens centrala verksamhet är främjande av hälsan och arbetsförmågan, att förhindra arbetsoförmåga genom preventiva åtgärder samt verka för hälsa och säkerhet i arbetet och arbetsmiljön. Olika kundgrupper behöver olika typer av tjänster; de partiellt arbetsföra, pensionärer som arbetar deltid, unga som träder in i arbetslivet, arbetstagare med utländsk bakgrund, arbetslösa och de personer som rör sig mellan företagande, arbete som arbetstagare och arbetslöshet; vilket innebär olika typer av föregripande verksamhet, behovsutvärdering, specialistkunskap och skräddarsydda lösningar.

Det är viktigt att nyttiggöra och stöda den arbetsförmåga den enskilda individen besitter. För att kunna påverka, är det viktigt att identifiera resurs- och riskfaktorer visavi arbetsförmågan. Åtgärder kan beröra individen, arbetsgemenskapen och arbetsförhållandena. För att förebygga långvarig arbetslöshet bör man i ett tidigt skede identifiera riskerna för arbetsoförmåga och agera genom vård- och rehabiliteringsåtgärder samt stödformer för att återgå till arbetslivet.

För att främja företagshälsovårdssamarbetets verkningsfullhet är det av största vikt att ytterligare stärka samarbetet mellan företagshälsovården, arbetsplatserna och deras olika personalgrupper samt arbetarskyddet. Hälsovårdens utveckling och föränderliga hälsoproblem medför att kompetensutveckling också behövs som komplement utöver företagshälsovårdens egna substansområde. Digitala tjänster ger företagshälsovården nya möjligheter att nå arbetsplatserna och arbetstagarna. Det är viktigt att företagshälsovården identifierar riskgrupper på arbetsplatserna och riktar in förebyggande verksamhet för dessa i samråd med arbetsplatsen. Företagshälsovården har som uppgift att ge förslag på hur risken kan avlägsnas, minimeras och hanteras.

Det har skett förändringar i lagstiftningen under de senare åren med syfte att förebygga arbetsförmåga och stärka samarbetsförfaranden. Det multiprofessionella samarbetet mellan företagshälsovården, rehabiliteringen och den övriga hälso- och sjukvården bör utvecklas ytterligare för att gemensamt nå ett bättre resultat i de ärenden som berör arbets- och funktionsförmåga. Genom att stöda arbetsförmågan och främja arbetsvälbefinnande verkar företagshälsovården som sakkunnig i samarbete med arbetsplatserna för att motverka arbetsförmåga, vilket även på ett betydande sätt kan bidra till arbetstagarnas ork i arbetet och vilja att förlänga arbetskarriären.

Verksamhet i enlighet med god företagshälsovårdspraxis förutsätter multiprofessionellt och tvärvetenskapligt samarbete. Till företagshälsovårdens multiprofessionella team hör som yrkesutbildade personer företagsläkare och företagshälsovårdare samt som sakkunniga företagsfysioterapeuter och företagspsykologer. Dessa bör ha en utbildning inom företagshälsovård med en omfattning på minst 15 studiepoäng inom två år efter det att hen övergått till uppgifter inom företagshälsovården. Till kategorin sakkunniga hör även de specialläkare, vilka inte är specialister inom företagshälsovård. Övriga sakkunniga vilka utöver lämplig högskoleexamen inom området för arbetshygien, det sociala området, området för ergonomi, teknik, jordbruk, arbetsseende, kost och näring, talterapi eller idrott eller utöver annan motsvarande tidigare yrkesinriktad examen inom något motsvarande område har slutfört utbildning i företagshälsovård som omfattar minst två studiepoäng.

Utbildningens kompetenskrav och innehållsteman bygger på den centrala lagstiftningen gällande företagshälsovård och god företagshälsovårdspraxis med därtill hörande processer. Utbildningsnivån motsvarar i huvudsak nivå 6, med europeiska utbildningsnivån (EQF) som referensram.

2. Utbildningens pedagogiska utgångspunkter

Utbildningen bygger på principerna om delaktighet, ömsesidigt och forskningsbaserat lärande. Inläringen blir mångsidigare och mer effektiv i grupp. Samtliga gruppmedlemmar medverkar i inlärningsprocessen och ett nav för den är sökning och delning av information inom gruppen.

Samtidigt som inläringen både utmanar till och medför ansvarstagande till aktivt deltagande, bidrar den också med insikter som enbart arbete i grupp kan medföra. Deltagarna i utbildningen, deras arbetsenheter och utbildarna skapar tillsammans en inlärningsmiljö som är öppen för nya idéer och sporrar till kritiskt tänkande och diskussion.

Deltagaren i utbildningen bär ansvar för sin inläring och bidrar som gruppmedlem till ett medvetet lösningsorienterat verksamhetssätt som gagnar samtliga. Studierna kräver planering, förbundenhet och självreglering av deltagaren gällande de egna insatserna. Inläringen förutsätter förmåga till kritisk reflektion av den egna verksamheten, växelverkan och möjlighet till diskussion ur olika perspektiv. Deltagarna förutsätts använda moderna digitala medel.

Utbildningen beaktar vuxenstudiernas särdrag och den inverkan tidigare utbildning och erfarenhet har på inläringen. De erfarenheter och den tysta kunskap som deltagarna besitter nyttiggörs inom utbildningen vid inläring av nytt. Målsättningen är att kontinuerligt vidareutveckla kunskaper och färdigheter, i syfte att nå en bredare och större förståelse.

Utbildningen betonar forsknings- och utvecklingsaktivitet som grundar sig på det föränderliga arbetslivets och framtidens behov. Förmågan att verka och utvecklas i multiprofessionella, branschövergripande och multikulturella samarbetsnätverk beaktas inom utbildningen, liksom förmågan att bära ett etiskt och moraliskt ansvar i företagshälsovårdssamarbetet.

3. Utbildningens målsättning

Målsättningen med utbildningen är att få professionella inom företagshälsovårdens område som kan tillämpa evidensbaserad kunskap om hälsa i arbete i enlighet med god företagshälsovårdspraxis, som kan delta i utvecklingen av arbetslivet och svara mot de yrkesmässiga utmaningar arbetslivet bidrar med. Utbildningen breddar deltagarens yrkesmässiga sakkunskap, kritiska tänkande och bidrar till ett utvecklingsinriktat multiprofessionellt angreppssätt.

4. Utbildningens struktur och genomförande

Utbildningen är indelad i fyra moduler och genomförs som flerformsstudier, vilket inkluderar inlärningsuppgifter, närundervisningsperioder och uppgifter som utvärderas.

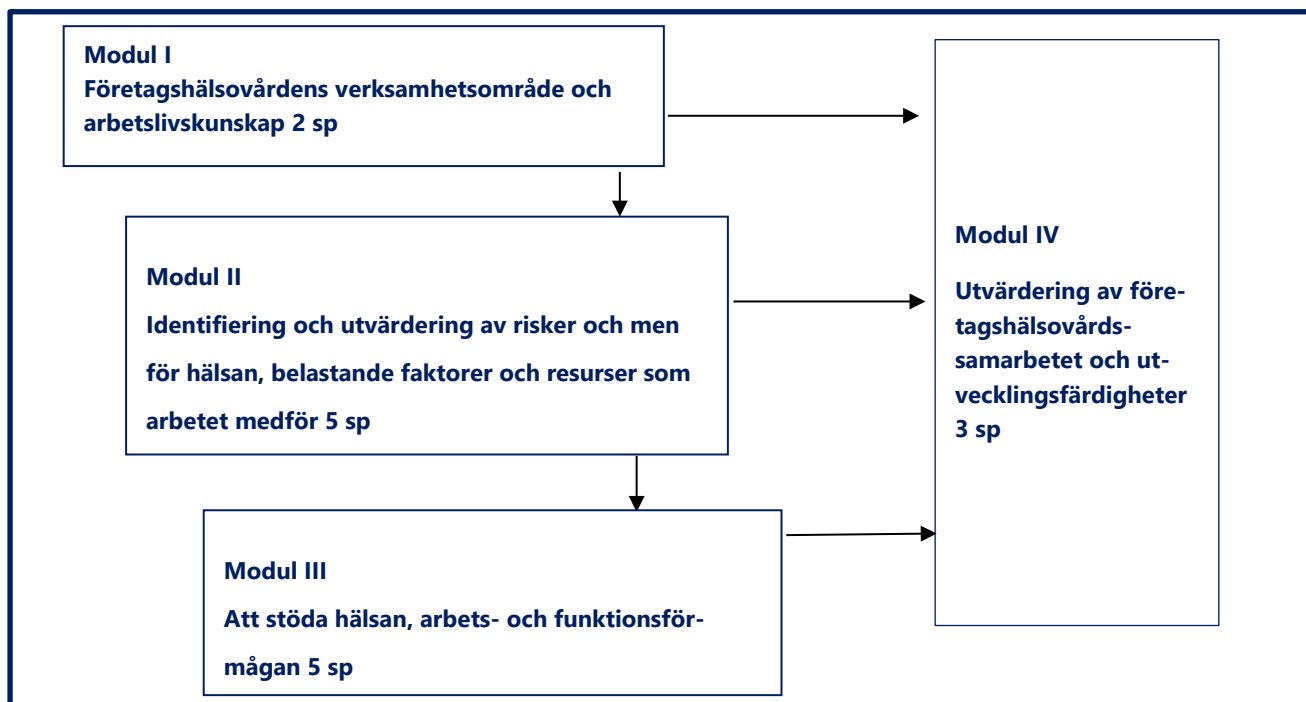
En godkänt slutförd utbildning omfattar deltagande under närundervisningsperioderna och godkänt slutförda inlärningsuppgifter. Uppgifterna bedöms enligt skalan godkänd/icke godkänd. En godkänd uppgift kräver prestationsnivån "bra". Deltagaren får efter godkänt avslutad utbildning ett intyg över att hen har den kompetens som lagen om företagshälsovård (1383/2001) och SRF (708/2013) avser för att verka som yrkesutbildad person eller sakkunnig inom företagshälsovården.

Modulerna är studiehelheter, vars ordning följer företagshälsovårdens process och har upprättats så att påföljande modul bygger på föregående, så att kunnandet fördjupas under utbildningen. Kompetensen fördjupas enligt integrationsprincipen av lagstiftningen, principerna för god företagshälsovårdspraxis, dataskydd, kvalitet och utvecklingslinjerna för företagshälsovården, som fungerar som reflektionsgrund för varje modul.

Centrala principer för genomförandet av utbildningen är:

- Etik
- Kundorientering
- Multiprofessionalitet och tvärvetenskaplighet
- Samverkan
- Kompetens som byggs upp genom social samverkan
- Deltagaren är en aktiv aktör som är ansvarig för sitt lärande
- Utbildaren som stöd för inlärningsprocessen

Utbildningens struktur

Utbildningens modulvisa inlärningsmålsättningar och innehåll

Modul I (2 sp) Företagshälsovårdens verksamhetsområde och arbetslivskunskap

Deltagaren har grundläggande kunskap om företagshälsovårdens verksamhetsområde och de centrala författningar och bestämmelserna som anknyter till den, utvecklingslinjer och principer för god företagshälsovårdspraxis. Hen känner till principerna för informationsanskaffning.

Ämnesområden:

- Företagshälsovårdens verksamhetsområde
- Författningar som styr företagshälsovården
- Företagshälsovårdens servicesystem och nationella utvecklingslinjer
- God företagshälsovårdspraxis
- Utgångspunkter för flerformsstudier och informationssökning

Modulens uppbyggnad

- Inlärningsuppgifter, närundervisningsperiod och en uppgift som utvärderas.
- Utvärdering: Godkänd/Icke godkänd

Modul II (5 sp) Identifiering och utvärdering av risker och men för hälsan, belastande faktorer och resurser som arbetet medför

Deltagaren behärskar arbetsplatsutredningsprocessen och kan använda de centrala metoderna för att identifiera och utvärdera faror och risker samt belastningsfaktorer och resurser i arbetsförhållandena. Deltagaren kan utvärdera arbetsförhållandenas betydelse för hälsan och arbetsförmågan på basis av den information hen fått. Deltagaren kan agera i enlighet med lagstiftningen

om yrkessjukdomar och identifiera de centrala yrkesrelaterade åkommorna och yrkessjukdomarna. Deltagaren förstår arbetsplatsutredningens koppling till verksamhetsplanen.

Ämnesområden:

- Arbetsplatsutredningsprocess
- Identifiering av hälsofaror och -risker samt belastningsfaktorer och resurser och utvärdering av den hälsomässiga innebörden samt dessa faktorerers betydelse för arbetsförmågan.
- Identifiering av de centrala yrkessjukdomarna och arbetsrelaterade åkommorna

Modulens uppbyggnad

- Inlärningsuppgifter, närundervisningsperioder och uppgifter som utvärderas.
- Utvärdering: Godkänd/Icke godkänd

Modul III (5 sp) Att stöda hälsan, arbets- och funktionsförmågan

Deltagaren har kunskap om hälsoundersökningspraxis baserad på exponering och arbetsförmåga. Deltagaren kan använda ändamålsenliga metoder för att upprätthålla och främja hälsan samt arbets- och funktionsförmågan baserad på arbetsplatsens behov, förebygga arbetsoförmåga och stöda återgång till arbetet i enlighet med principerna för god företagshälsovårdspraxis. Deltagaren kan medverka i verksamhetsplaneringen som medlem av ett multiprofessionellt team.

Ämnesområden:

- Hälsoundersökningar i arbete som medför särskild fara för ohälsa
- Hälsoundersökningar för uppföljning och stödande av arbetsförmåga
- Utvärdering och stöd av arbetsförmågan och nyttiggörande av de möjligheter rehabiliteringen erbjuder
- Samordna stöd av arbetsförmågan i samarbete med arbetsplatsen och den övriga hälso- och sjukvården samt nyttiggörande av de möjligheter socialförsäkringen erbjuder
- Företagshälsovårdens verksamhetsplanering i företagshälsovårdssamarbete
- Att ge uppgifter, råd och vägledning inom företagshälsovården
- Sjukvård med inriktning på företagshälsovård

Modulens uppbyggnad

- Inlärningsuppgifter, närundervisningsperiod och en uppgift som ska utvärderas.
- Utvärdering: Godkänd/Icke godkänd

Modul IV (3 sp) Utvärdering av företagshälsovårdssamarbetet och utvecklingsfärdigheter

Deltagaren kan utvärdera och utveckla sin egen verksamhet samt företagshälsovårdens kärn- och tjänsteprocesser utifrån evidensbaserad forskning och i enlighet med god praxis. Deltagaren kan anpassa sina verksamhet och tillämpa principerna för god företagshälsovårdspraxis i planeringen av företagshälsovårdens helhetsprocess, genomförandet och företagshälsovårdssamarbetet. Deltagaren förstår företagshälsovårdens roll och ansvar inom företagshälsovårdssamarbetet.

Ämnesområden:

- Att verka som professionell inom företagshälsovården i företagshälsovårdssamarbetet

- FPA-ersättningar enligt god företagshälsovårdspraxis
- Ständig förbättring av kvaliteten på företagshälsovården och utvärdering av företagshälsovårdens effektivitet/verkningsfullhet
- Utvärdering av den egna inläringen

Modulens uppbyggnad

- Inlärningsuppgifter, närundervisningsperiod och en uppgift som ska utvärderas.
- Utvärdering: Godkänd/Icke godkänd